

ET PAR I KRIG OG FRED. Slik så Eva og Tor Kløvstad ut da de ledet frigjøringen av Hamar våren 1945.

den våren, og nå håpet de at det skulle bli for godt.

En dag for sent...

Omstendighetene omkring frigjøringen av Hamar skulle bli litt spesielle. Mens «hjemmestyrkene» rykket inn til folkets store jubel i by etter by 8. mai, etter hvert som det ble kjent at den tyske hærledelsen i Norge godtok betingelsesløs kapitulasjon, var Hamar på okkupasntenes hender ytterligere et døgn.

— Vi lyttet og lyttet på radio, og sendte forespørsler til London om hva vi skulle gjøre. Det eneste svaret vi fikk tilbake var å «vise ro, orden og disiplin», forteller Tor Kløvstad og legger ikke skjul på at det ble diskutert og kranglet heft. Noen ville avvente en klar ordre om å rykke inn, andre mente det var uforsvarlig å la byen ligge i et vakum.

På formiddagen 9. mai bemannet «opprørerne» to lastebiler og satte kursen for sentrum. Tor Kløvstad var lokalkjent og leder for det ene laget.

— Det er vanskelig å huske akkurat hva jeg følte. Opphisselse er kanskje ordet. Det vi hadde kjempet for var nådd, og vi var på en måte ved målet, sier han. — Samtidig var vi usikre på motstanden - tyskerne var så mange, vi var få.

Heldigvis gikk frigjøringen av byen uten større dramatik. Det mest nervepirrende øyeblikket Kløvstad kan huske var da han stupte inn på politivakta i Libergården i spissen for laget sitt. Politimesteren dro fram en pistol, som jeg slo ut av hånda på ham. Jeg tror neppe han hadde tenkt å bruke den, men vi kunne aldri vite...

Stemningen var intens og gløden, heldigvis roet det seg ned. Tyskerne var disiplinerte, og noen «lommer» med okkupasnter og medløpere fikk være i fred.

— Vi lot dem drikke opp brennevinet sitt og kjøle seg ned, sier Kløvstad tørt.

Hverdagen

Verken Eva eller Tor fikk delta i gledesfesten som fulgte. De gikk i uniform, hadde ansvar og skulle avslutte jobben de hadde tatt på seg.

— Men jeg glemmer aldri følelsen av freden. Jeg husker at jeg lå på knærne i skogen i Furuberget, gråt og gråt og ba til Vårherre med takk for at alt var over, sier Eva stille.

Etter noen uker var de tilbake i sivil. En litt «rotløs» og rar verden, så annerledes fra årene med spenning og uvisshet, et liv der hver time talte og hvor det var umulig å vite hva morgendagen ville bringe av gleder og skuffelser, av påkjenninger og kanskje brå død.

At det ikke var så greit å ha vært jente i guttas krig, fikk Eva Jørgensen oppleve da motstandsstyrkene senere på sommeren skulle paraderer for Kong Haakon i Oslo.

Hun ble ikke invitert, enda hun hadde hatt 1.200 mann under sin kommando... Eva gikk tilbake til jobben på samferdselskontoret, Tor ble bedt om å ta ansvaret for kino-driften i Hamar. En jobb han hadde i 39 år, før han avsluttet yrkeskarrieren som fylkeskultursjef i Hedmark.

— Jeg fikk jo aldri studert, men det gikk jo på et vis likevel, smiler han lett.

Alle gode historier har en epilog. Mens jeg sitter og snakker med Kløvstads i den staselige villaen i Stangeveien, der tyskerne marsjerte forbi vårkvelden 1940, har postbudet vært på besøk. En konvolutt sprettes, ut faller invitasjon fra regjeringen til freds jubileumsfeiring på Akershus 8. mai. «Til Eva Kløvstad med ledsager» står det.

— Så husket de meg til slutt likevel, konstaterer hun og sender gemalen et ertende blikk.

— Du har forjent det, svarer han.

Knut Fjeld